

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

BRAHMS BEETHOVEN

6/6
2014

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
PHILIPPE FORGET

ΠΙΑΝΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ-ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014 | 21:00 | Α.Π.Θ. ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

18€ | 9€ | 5€

ΠΡΟΠΟΛΗΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΕΚΔΟΤΗΡΙΟ Κ.Ο.Θ. ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
Τ. 2310 236.990

Χ.Α.Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΠΛΑΤΕΙΑ Χ.Α.Ν.Θ.
Τ. 2310 241.017

ΔΕΚΤΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

ΙΣΧΥΕΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΡΤΑ ΝΕΩΝ

Η Κ.Ο.Θ.
ανοίγει μικρόφωνο

στο Ράδιο Θεσσαλονίκη 94,5 FM
κάθε Τετάρτη 9-10 μμ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

MEGA

TV 100 FM 100 EM 100

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

epiloges.gr

95.1
Κοσμοραδιό

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

*****
Mediterranean Palace
THESSALONIKI
YOUR WISHES INSPIRE US!

ΠαρουσιάΖω^π

con fuoco

CLASSICAL RADIO

Le Palace

ART HOTEL
in the heart of thessaloniki

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.) ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Κωνσταντίνος Ζέρβας

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Δόμνα Ευνουχίδη

ΜΕΛΗ
Μαρία Βοζίκη
Μιχάλη Λαπιδάκης
Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτσίκα

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Κ. Μητροπολίου (Αν. Διοικητική Διεύθυντρια), Μ. Νιμπί (Γραμματεία),
Μ. Παπακωνσταντίνου (Γραμματεία Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης-Εκπαιδευτικά Προγράμματα),
Φ. Χατζησίμου (Υλοποίηση Καλλιτεχνικού Προγραμματισμού), Σ. Ιωαννίδης, Ν. Κυριακού (Προθολή & Επικοινωνία),
Θ. Καραμανίδου (Μουσική Βιβλιοθήκη-Αρχείο), Μ. Αδάμος, Έ. Τερζή (Λογιστήριο), Έ. Παράσου (Ταμείο),
Π. Γάντσος, Γ. Νιμπίς (Φροντιστές)

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

A' Βιολιά (Εξάρχοντες) Σ. Παπάνας, Α. Σουσάμηλος / **(Κορυφαίοι A)** Γ. Πετρόπουλος, Θ. Πατσαλίδης /
(Tutti) Ε. Παπαδημήτρης, Ε. Δελφινούπουλος, Κ. Αρχοντής, Γ. Κανδύλιδης, Α. Παπανικολάου Γ. Παπά, Μ. Σπανού,
Ε. Ταλακούδη, Χ. Λαζαρίδη, Γ. Γαρυφαλλάς, Ε. Λάππας, Σ. Κακάμπουρας, Ρ. Εφίμιοθα Ποπαλίδη
B' Βιολιά (Κορυφαία A) Α. Τζίμα / **(Κορυφαίοι B)** Α. Τζιαφέρης, Ν. Μπόγκοραν / **(Tutti)** Μ. Τοπαΐδης, Θ. Θεοδωρίδης,
Δ. Παπαστεργίου, Ι. Βοθ, Ε. Κουζώφ, Π. Μυλαράκη, Ε. Αδαμόπουλος, Μ. Εκλεκτού, Γ. Κουγιουμτζόγλου, Μ. Μιχαλίδης,
Γ. Σελαλμαζίδης, Ι. Συμονίδου, Α. Μιαυρλή, Ν. Τσανακάς, Ι. Τοπούρια
Βιολέτς (Κορυφαίοι A) Ν. Νικολαΐδης, Χ. Σειρά / **(Κορυφαίοι B)** Α. Πορίκης, Α. Βόλτση / **(Tutti)** Φ. Ποπίκα, Ε. Παραλίκη,
Χ. Βλάχος, Κ. Μητροπολίου, Β. Θεοδωρίδη, Δ. Δελφινούπουλος, Ρ. Τερζή, Δ. Φωτιάδης, Π. Μεταξάς, Θ. Σουργκούνης
Βιολοντσέλα (Κορυφαίοι A) Β. Σάτης, Α. Χανδράκης, Ν. Γκουντίμηβ / **(Κορυφαίοι B)** Λ. Μανώλα / **(Tutti)** Β. Δάθαρης,
Δ. Πολυζωΐδης, Γ. Σειράφης, Χ. Γρίμπας, Μ. Ανισέγκου, Δ. Αλεξάνδρου, Ι. Κανάτσου, Ζ. Στέπης
Κοντραμάσα (Κορυφαίοι A) Χ. Χειμαρίας / **(Κορυφαίοι B)** Γ. Χατζής, Η. Σουμελίδης / **(Tutti)** Ε. Μπουλασίκη,
Ε. Πανελίδης, Λ. Κυρίδης, Μ. Σαπούντζης, Γ. Πολυχρονάδης
Φλάουτα (Κορυφαίοι A) Ν. Δημόπουλος, Ο. Γκάγκας / **(Κορυφαίοι B)** Γ. Ανισέγκας, Μ. Χατζή / **(Tutti)** Ν. Κουκής
Όυμπος (Κορυφαίοι A) Δ. Καλπαξίδης, Δ. Κίτσας / **(Κορυφαίοι B)** Γ. Τασγιας-Παζάκοβ / **(Tutti)** Π. Κουγιουμτζόγλου
Κλαρινέτα (Κορυφαίοι A) Κ. Παπαδόπουλος, Χ. Γρανούδης / **(Κορυφαίοι B)** Α. Σταυρίδης / **(Tutti)** Β. Καρατζίβας
Φαγκότα (Κορυφαίοι A) Γ. Πολίτης / **(Κορυφαίοι B)** Κ. Βαθάλας, Μ. Πουλιούνη / **(Tutti)** Μ. Ηλιούπολης
Κόρνα (Κορυφαίοι A) Τ. Ελευθερίδης / **(Κορυφαίοι B)** Β. Βραδέλης, Π. Φειζός / **(Tutti)** Δ. Δεσποτάπουλος, Ν. Μήτρος
Τρομπέτες (Κορυφαίοι A) Σ. Παπαδόπουλος, Γ. Νέτσκας / **(Κορυφαίοι B)** Γ. Λασκαρίδης / **(Tutti)** Δ. Κουρατζίνος
Τρομπόνια (Κορυφαίοι A) Φ. Στεφανίδης, Α. Ντωνές / **(Κορυφαίοι B)** Φ. Δράκος, Γ. Κόκκορας / **(Tutti)** Ε. Μπαλτάς
Τούμπα (Κορυφαίοι B) Γ. Τηνιακούδης, Π. Γεωργιάδης / **(Τύμπανα (Κορυφαίοι A)** Δ. Βίττης, Β. Αφανάσιες
Κρουστά (Κορυφαία A) Βίκου Χουζώρη / **(Tutti)** Ε. Αγγουριάδης, Ν. Μιχαπλίδης / **(Άρπα (Κορυφαία A)** Κ. Γίμα
Πιάνο (Κορυφαία A) Μ. Λιακοπούλου
Έφορος K.O.θ. Ε. Μπουλασίκη / **Βοηθός Εφόρου** Ε. Δελφινούπουλος.
Οι μόνιμοι μουσικοί της Κ.Ο.θ. αναφέρονται με σειρή αρχαιότητας.

Συντονισμός-Επιμέλεια ύλης: Σάκης Ιωαννίδης
Επιμέλεια Μουσικολογικών αναλύσεων: Evelin Voigtmann
Σχεδιασμός εντύπου: Graphicbox
Εκτύπωση: ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ & ΧΡΩΜΑ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
& Η ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ.
ΣΤΙΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΝΩ ΤΩΝ ΕΞΙ ΕΤΩΝ.

Johannes Brahms (1833-1897)

Κοντσέρτο αρ. 1 για πιάνο και ορχήστρα σε ρε ελάσσονα, έργο 15
I. Maestoso / II. Adagio / III. Rondo-Allegro non troppo

Το όνομα του Μπραήμ συνέδεται στενά με τον Σούμαν. Ήταν εκείνος που χαιρέτισε πρώτος το νεαρό Μπραήμ -είκοσι χρόνων τότε- στη Neuve Zeitschrift für Musik, έχοντας από καιρό εγκαταλείψει την πνευσία της (1844) και επανερχόμενος μόνο για να γράψει. Με τον τίτλο «Νέοι Δρόμοι», ο Σούμαν, μαχητικότατος μουσικοκριτικός εκτός από συνθέτης, γράφει ένα διύρυμα για το νέο συνθέτη (...).

Το 1854, ο Μπραήμ αρχίζει το πρώτο μεγάλο του έργο, εκείνο που αργότερα (1859) παρουσιάστηκε ως **Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 1, έργο 15**.

Σπάνια έχει γραφεί έργο με τόσες δυσκολίες και τόσες μετατροπές, ώστος ο αιώνια αιμφιλαντεύομένος συνθέτης, με ακόμα έντονες τις νεανικές τάσεις αιτοκριτικής του, να φτάσει στην τελική του μορφή. Ενώ έκεινος ως συμφωνία, ως μια τεράστια σονάτα για δύο πιάνα, το έργο κατέληξε ως κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα, όπου ο δύο πρωταγωνιστές, σολιστ και ορχήστρα, ανταγωνίζονται ο ένας των άλλων με ίσους όρους. Το πιάνο γίνεται ένα obligato τμήμα της ορχήστρας, εισάγοντας έτσι μια καινούρια διάσταση στην έννοια του κοντσέρτου.

Η εκτέλεση του έργου του 1859 στη Λειψία (λίγες μέρες μετά την πρώτη στο Αννόβερο), με το συνθέτη στο πιάνο, ήταν παταγώνης αποτυχία. Ο Μπραήμ γράφει στην Κλάρα Σούμαν: «Ιωάς θα άκουσες ότι ήταν ένα τέλειο φιάσκο. Στην πρόβα το αντιμετώπισαν με αδιαφορία και στην παράσταση [όπου μόλις τρία σάτουραν τα χέρια για να κειροκρήσουν] στην ουσία τα αποδοκίμασαν με αρρυγήματα».

Η αποτυχία καποτείστηκε στην Μπραήμ. Το ακροατήριο της Λειψίας, συντιθισμένο στα φανταχτέρα, βιρτουόζικα κοντσέρτα της εποχής εκείνης, δεν έσωσε καμιά αποτίση στη θαύματα της σύνθεσής του.

Το δραματικό σ' μέρος ξεκινά σε διπλό forte με ένα εκρηκτικό θέμα στα πρώτα βιολιά και στα τεάλα, με τη συνοδεία κρατημένων φθόγγων στα κλαρίνετα, φαγκότα και κοντραμάσα και με το τρέμολο -μέσα σε καταπληκτικές αυξημένεις- έντασης των τυμάνων. Σύγχρονα είναι η πιο δυνατή είσοδος θέματος που γράφτηκε ποτέ μετά την ένταξη Συμφωνίας του Μπετόβεν. Η έισοδος του πιάνου με το δεύτερο θέμα είναι λυρική και μελαχολική. Πόσο διαφέρει το κοντσέρτο αυτό από εκείνα του Λιστ, του Γκρίγκ, του Τσαϊκόφσκι, που, με τη θυελλώδη έισοδο του πιανίστα, προσπαθούν να αυτοπειθάδωσθον!

Το β' μέρος είναι ένα ήρεμο και γαλνίον adagio. Αν το α' μέρος απηκεί την τραγική κατάληξη του φίλου του συνθέτη και πνευματικού υποκινητή του, του Σούμαν (αρχίζει με την απονεμόνευσην του απόπειρα το 1854 και τελειώνει με το θάνατό του στο φρενοκομείο δύο χρόνια αργότερα), το αργό αυτό μέρος είναι ένα μνημόσυνο. Ο ίδιος ο Μπραήμ χαρακτηρίζει το θαυμάκι του θέμα ως *benedictus* («Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου»).

Το φινάλε είναι ένα rondo γεμάτο ενεργητικότητα, ζωντάνια και κινούμενο. Αρχίζει με το κύριο θέμα δοσμένο στο σολίστα. Παρά τα χαρούμενα δευτερεύοντα θέματα του δεν χάνει την ευρωστία του. Συμφιλώνει κατά κάποιο τρόπο τις τραγικές συγκρούσεις του α' μέρους και προσφέρει την «κάθαρηση των παθημάτων» στον ακροατή.

† Κώστας Γρηγόρης

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Συμφωνία αρ. 3 σε MI ύφεση μείζονα, έργο 55 [Ηρωική]

I. Allegro con brio / II. Marcia funebre. Adagio assai / III. Scherzo. Allegro vivace. Trio / IV. Finale. Allegro molto.

Η Συμφωνία αρ. 3 του Μπετόβεν συνέδεται στενά με το όνομα του Ναπολέοντα. Θαυμαστής του Γάλλου στρατηγού, τον οποίο θεωρούσε εναρκτών ιδανικών της γαλλικής επανάστασης και απελευθερώτων των λαών, ο Μπετόβεν τον αφέρεται πάνω στην πρώτη συναυλία της Βιέννης τον άνοιξη του 1791. Το έργο συμπλήρωσε την έποιηση του 1803-1804. Στις 18 Μαΐου 1804, όμως, ο Ναπολέοντας στέφθηκε αυτοκράτορας. Το νέο έρθεσε στη Βιέννη λίγο αργότερα. Ο Μπετόβεν, ενέθρης σπαθός των δημοκρατικών θεών, έγινε έξαλος. «Κι αυτός δεν έναι πάντα ένας κοινός θνητός», είπε κι εκσικός του χειρογράφου της Συμφωνίας, όπου ήταν γραμμένη η αφίερωση προς το Ναπολέοντα. Όταν τιτιώθηκε τη Συμφωνία είκε το τίτλο «Συμφωνία πρωκτή στη μνήμη ενός μεγάλου ανθρώπου». Είναι τελικά αφιερωμένη στον πρύγκη Λαζαρόκρατη τον αριστοκράτη μακή